

Sygn. akt I CSK 773/18

POSTANOWIENIE

Dnia 19 lutego 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Wojciech Katner

w sprawie z wniosku P. S.A. w L.
przy uczestnictwie J. K., Skarbu Państwa - Starosty P. i O. S.A. w R.
o stwierdzenie nabycia własności nieruchomości przez zasiedzenie,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 19 lutego 2019 r.,
na skutek skargi kasacyjnej uczestnika J. K.
od postanowienia Sądu Okręgowego w P.
z dnia 7 grudnia 2017 r., sygn. akt I Ca [...],

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 7 grudnia 2017 r. Sąd Okręgowy w P., na skutek apelacji uczestnika J. K. od postanowienia Sądu Rejonowego w P. z dnia 4 maja 2017 r. zmienił zaskarżone postanowienie tylko w zakresie kosztów postępowania, a w pozostałej części apelację oddalił. Sąd pierwszej instancji stwierdził nabycie przez Skarb Państwa oraz [...] K., drogą zasiedzenia służebności gruntowe odpowiadające dzisiejszej służebności przesyłu oraz rozstrzygnął o kosztach postępowania.

Oddalając apelację uczestnika Sąd Okręgowy przyjął za własne ustalenia faktyczne oraz uznał za prawidłową ocenę prawną Sądu pierwszej instancji.

W skardze kasacyjnej uczestnik zaskarżył postanowienie Sądu Okręgowego, w części dotyczącej stwierdzenia zasiedzenia przez [...] K. S.A. w L. wskazanej służebności gruntowej na nieruchomości położonej w miejscowości O., zarzucając Sądowi Okręgowemu rażące naruszenie prawa materialnego, tj. art. 172 § 1 w związku z art. 292 i art. 304⁴ k.c. przez błędną wykładnię i przyjęcie, że istnienie projektu elektryfikacji określonej linii energetycznej może przesądzić o dobrej wierze posiadacza służebności, mimo że przed 1989 r. do wykonywania służebności nie były wymagane żadne szczególne akty administracyjne; art. 121 pkt 4 k.c. przez jego niezastosowanie i nieuwzględnienie siły wyższej w postaci uwarunkowań politycznych przed 1989 r. oraz art. 336 w związku z art. 128 k.c. w brzmieniu obowiązującym przed 1 lutego 1989 r. przez niewłaściwe zastosowanie i zaliczenie do okresu samoistnego posiadania wnioskodawcy okresu sprzed 1 lutego 1989 r. Skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego orzeczenia w zaskarżonej części i rozstrzygnięcia sprawy co do istoty, ewentualnie po uchyleniu orzeczenia przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania i zasądzenie kosztów postępowania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga nie mogła zostać przyjęta do rozpoznania ze względu na niespełnienie przesłanek określonych w art. 398⁹ § 1 k.p.c.

We wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania uczestnik, odwołując się do art. 398⁹ § 1 pkt 1, 2 i 4 k.p.c. wskazał na wystąpienie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego oraz potrzebę wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości i/lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów.

Wniosek oraz uzasadnienie skargi kasacyjnej pełnomocnika skarżącego sprawia wrażenie, jakby miało się do czynienia dopiero z początkiem spraw o zasiedzenie służebności gruntowej o treści odpowiadającej obecnej służebności przesylu. Tymczasem sprawy te są rozpoznawane przez sądy w całej Polsce od wielu lat i również Sąd Najwyższy wypowiadał się na ten temat przynajmniej kilkadziesiąt razy. Orzeczenia te oraz towarzyszące im wypowiedzi doktryny są powszechnie dostępne i znane. Wątpliwości wskazane przez skarżącego były niegdyś typowe i zostały dawno wyjaśnione, również w postaci uchwał Sądu Najwyższego, w tym w składzie powiększonym. W uzasadnieniu skargi kasacyjnej są one zupełnie niezauważone, a zamiast tego podane są przypadkowe orzeczenia mające wykazać, jakie warunki prawne winny zostać spełnione, aby Sąd Najwyższy przyjął skargę kasacyjną do rozpoznania. Tyle, że te warunki nie zostały spełnione ani w uzasadnieniu podstaw prawnych skargi kasacyjnej, ani we wniosku o jej przyjęcie.

Przede wszystkim skarżący nie sporządził poprawnego wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, który zgodnie z art. 398⁴ § 2 k.p.c. powinien mieć własne uzasadnienie merytoryczne, w którym wykaże się w postaci profesjonalnego wyводу prawniczego, na czym ma polegać przedstawione zagadnienie prawne, dlaczego jest istotne i że dotąd nie było przedmiotem analizy dokonanej przez Sąd Najwyższy. Poza zadaniem pytań w początkowej części uzasadnienia skargi - którą, działając w interesie uczestnika postępowania w tej sprawie, można zakwalifikować jako uzasadnienie jednozdaniowego wniosku poprzedzającego to uzasadnienie - nie można w nim znaleźć sformułowania zagadnienia prawnego. Nie ma także jego uzasadnienia, z wykorzystaniem poglądów doktryny i stanowiska orzecznictwa. W samym uzasadnieniu podstaw kasacyjnych znajdują się już tylko odniesienia ewentualnych wątpliwości do rozpoznawanej sprawy. Jednakże zagadnienie prawne musi zostać przedstawione

jako abstrakcyjny problem prawny do ogólnego rozwiązania i dopiero zastosowania tego rozwiązania do rozpoznawanej sprawy.

Podobnie ma się kwestia z potrzebą wykładni przepisów budzących poważne wątpliwości prawne oraz wywołujące rozbieżności w orzecznictwie. Należy te wątpliwości sformułować we wniosku, wskazać przez przykłady dotychczasowego orzecznictwa oraz stanowisko doktryny, z których będzie wynikać, na czym polegają obecnie rozbieżności w wykładni wskazanych przepisów dokonywanej przez sądy rozstrzygające podobne sprawy. W uzasadnieniu wniosku, jak i w samej skardze nie ma nic na ten temat, poza podnoszeniem kwestii dawno rozstrzygniętych i to odmiennie niż wyobraża sobie pełnomocnik uczestnika, który nie zauważa tego w komentarzach do kodeksu cywilnego i licznych publikacjach naukowych, zajmujących się zasiedzeniem służebności gruntowych, w tym służebności, o którą chodzi w sprawie. Uzasadnienie wniosku nie spełnia nawet minimalnych wymagań formalnych i merytorycznych.

Z tego wynika jednoznacznie, że nie zostały spełnione przesłanki do przyjęcia skargi kasacyjnej na podstawie art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 2 k.p.c. Powołanie się we wniosku na pkt 4 tego przepisu nastąpiło zapewne przez pomyłkę, gdyż w uzasadnieniu w ogóle nie jest podnoszone, aby skarga kasacyjna była oczywiście uzasadniona, co jest o tyle zrozumiałe, że zgodnie z utrwalonym i znanym od lat stanowiskiem Sądu Najwyższego, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne oraz przepisy wymagają wykładni, to skarga kasacyjna nie może jednocześnie być oczywiście uzasadniona.

Mając to na uwadze należało na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. orzec jak w treści postanowienia.